

Sygn. akt: I ACa 2/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 maja 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Wiesława Kuberska (spr.)
Sędziowie:	SA Anna Beniak SO (del.) Joanna Walentkiewicz - Witkowska
Protokolant:	st.sekr.sądowy Grażyna Michalska

po rozpoznaniu w dniu 17 maja 2013 r. w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa **A. K. (1)**

przeciwko **(...) Spółce Akcyjnej (...)z siedzibą w W.**

o zadośćuczynienie, odszkodowanie, rentę i ustalenie odpowiedzialności

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim

z dnia 9 października 2012 r.; sygn. akt I C 594/10

1. oddala apelację;

2. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej (...)z siedzibą w W. na rzecz powódki A. K. (1) kwotę 450 (czterysta pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt I ACa 2/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 9 października 2012 r. Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim zasądził od pozwanego (...) S.A. na rzecz powódki A. K. (2) kwotę 42.500 zł z tytułu zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od dnia 21 maja 2010 r. do dnia zapłaty; kwotę 7.890,48 zł tytułem odszkodowania z ustawowymi odsetkami (od kwoty 7.178,48 zł od dnia 21 maja 2010 r. do dnia zapłaty, od kwoty 532 zł od dnia 29 marca 2012 r. do dnia zapłaty, od kwoty 180 zł od dnia 18 maja 2012 r. do dnia zapłaty); kwotę po 175 zł miesięcznie z tytułu renty na zwiększone potrzeby, płatną do dnia 10-ego każdego miesiąca

z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminu płatności, poczynając od dnia 21 maja 2010 r. i na przyszłość; ustalił, że pozwany ponosi odpowiedzialność za dalsze, mogące powstać w przyszłości, skutki wypadku, oddalając powództwo w pozostałym zakresie oraz orzekając w przedmiocie kosztów procesu

(wyrok – k. 370 – 370 verte).

Apelację od powyższego wyroku wywiódł pozwany, zaskarżając go w części zasądzonej na rzecz powódki rentę (pkt 1 c).

W zakresie odpowiadającym granicom zaskarżenia Sąd Okręgowy poczynił ustalenia, które Sąd Apelacyjny podziela i przyjmuje za własne.

Z ustaleń tych wynika, że w następstwie doznanej wypadku powódka z przyczyn neurologicznych powinna zażywać okresowo preparaty witaminowe, których koszt miesięczny wynosi około 60 zł, okresowo preparaty poprawiające ukrwienie, których koszt miesięczny wynosi około 25 zł, a przy nasilaniu się dolegliwości bólowych może istnieć konieczność doraźnego zażywania leków przeciwbólowych, których koszt oscyluje wokół kwoty 15 zł miesięcznie.

W ocenie biegłego neurochirurga odczuwane przez powódkę dolegliwości nie uniemożliwiają jej pracy w zawodzie. Jednakże stanowią o konieczności okresowej rehabilitacji zarówno w placówkach służby zdrowia, jak i w ramach codziennej indywidualnej gimnastyki. W sytuacji powódki okresowa rehabilitacja i samodzielna gimnastyka będą wymagane w przyszłości.

Obecnie występujące u powódki ograniczenia ruchowe związane są z wykonywaniem prac wymagających gwałtownych zmian pozycji i cięższych prac domowych. Mimo to powódka z punktu widzenia lekarza ortopedy nie wymaga pomocy osób trzecich. Wymaga jednak okresowego stosowania leków i dalszej rehabilitacji.

Aktualnie powódka pozostaje pod opieką neurologa, u którego koszt jednej wizyty wynosi 150 zł.

Ustalając wysokość należnej powódce renty z tytułu zwiększonych potrzeb Sąd Okręgowy uwzględnił koszt zażywanych przez powódkę leków, tj. preparatów witaminowych, leków poprawiających ukrwienie i doraźnie zażywanych leków przeciwbólowych, których łączny miesięczny koszt wskazany przez biegłego neurologa wynosi 100 zł.

Sąd uwzględnił także koszt wizyt lekarskich, przy czym z zeznań powódki wynika, że co dwa miesiące systematycznie uczęszcza do neurologa i koszt jednej wizyty to kwota 150 zł.

Z uwagi na przytoczone okoliczności kwota miesięcznej renty z tytułu zwiększonych potrzeb powódki wynosi 175 zł.

Sąd Okręgowy nie uwzględnił natomiast w ramach zasądzonej renty kosztów opieki osób trzecich, które to koszty zostały uwzględnione

w przyznanej powódce odszkodowaniu we wskazanym przez Sąd okresie, w sytuacji gdy z opinii biegłych wynika, że powódka wymagała opieki innych osób w okresie kilku miesięcy po wypadku, a następnie po operacji przebytej w listopadzie 2011 r. i brak jest podstaw do uznania, że aktualnie powódka również wymaga takiej opieki.

Ustawowe odsetki od renty przyznanej powódce miesięcznie Sąd Okręgowy zasądził, poczynając od dnia 21 maja 2010 r., tj. od następnego dnia po doręczeniu pozwanemu odpisu pozwu w sprawie

(uzasadnienie zaskarżonego wyroku – k. 371 – 390 verte).

Skarżący podniósł w apelacji następujące zarzuty:

I. naruszenie prawa materialnego przez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, tj.:

- art. 6 k.c. w zw. art. 444 § 2 k.c. poprzez przyjęcie, że stan zdrowia powódki uzasadnia stwierdzenie, że na skutek zdarzenia z dnia 8 listopada 2008 r. nieprzerwanie występują po jej stronie zwiększone potrzeby w rozmiarze uzasadniającym zapłatę na jej rzecz comiesięcznej renty w kwocie określonej w wyroku, oraz że potrzeby te mają charakter bezterminowy,

II. naruszenie przepisów postępowania, mające istotny wpływ na wynik sprawy, powodujące sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, tj.:

- art. 233 § 1 k.p.c., poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, polegające na wysunięciu z opinii biegłej wniosku o stałą

i bezterminowej konieczności stosowania podanych w treści opinii medykamentów, a także na ustaleniu na podstawie zeznań powódki występowania konieczności uczęszczania przez powódkę na wizyty u lekarza neurologa z częstotliwością co 2 miesiące, mimo sprzeczności zeznań powódki z treścią przedłożonej przez nią dokumentacji medycznej,

- art. 316 § 1 k.p.c. poprzez wzięcie pod uwagę przy ustalaniu istnienia i zakresu zwiększonych potrzeb stanu rzeczy istniejącego nie w chwili zamknięcia rozprawy, lecz w chwili wydania przez biegłego specjalistę z zakresu neurologii opinii, tj. w dniu 22 września 2010 r., mimo istotnej zmiany stanu faktycznego w okresie pomiędzy datą wydania opinii a datą zamknięcia rozprawy,

III. błąd w ustaleniach faktycznych, mający istotny wpływ na wynik sprawy, polegający na przyjęciu przez Sąd, że na skutek zdarzenia z dnia

8 listopada 2008 r., nieprzerwanie występują po jej stronie zwiększone potrzeby w rozmiarze uzasadniającym zapłatę na jej rzecz comiesięcznej renty w kwocie określonej w wyroku, oraz że potrzeby te mają charakter bezterminowy.

W następstwie tak sformułowanych zarzutów skarżący wniósł o zmianę punktu 1 zaskarżonego wyroku, poprzez oddalenie powództwa w części zasądzonej od pozwanego na rzecz powódki rentę z tytułu zwiększonych potrzeb, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji przy uwzględnieniu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w przypadku uznania, że Sąd I instancji nie rozpoznał istoty sprawy lub rozstrzygnięcie wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości

(apelacja – k. 400 – 404).

W odpowiedzi na apelację powódka wniosła o jej oddalenie oraz zasądzenie od pozwanego kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym wg norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Biorąc pod uwagę, że skarżący w niniejszej apelacji doniosłe znaczenie przypisał zarzutowi błędu w ustaleniach faktycznych oraz wskazanym przepisom postępowania, zostaną one poddane ocenie w pierwszej kolejności. Wnioski w tym zakresie determinują bowiem kierunek dalszych rozważań, skoro prawidłowość zastosowania norm prawa materialnego może być badana jedynie na gruncie niekwestionowanych ustaleń faktycznych.

Skarżący, stawiając powyższe zarzuty, nie wskazał przyczyny dyskwalifikującej postępowanie Sądu Okręgowego w objętym apelacją zakresie, a w szczególności nie określił kryteriów oceny, które Sąd ten naruszył przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłusznie im je przyznając. Samo stwierdzenie

o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości, nie jest więc wystarczające (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 13 września 2012 r., I ACa 445/12, LEX nr 1223454). Konieczne jest bowiem wykazanie, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, gdyż tylko takie uchybienie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 12 października 2012 r., I ACa 209/12, LEX nr 1223145).

Zgodnie z powyższym, Sąd Okręgowy nie postąpił wbrew ustanowionej przepisem art. 233 § 1 k.p.c. zasadzie swobodnej oceny dowodów. Nie przekroczył jej granic, dokonał właściwych i pełnych ustaleń faktycznych, prezentując w procesie wnioskowania logiczne i zgodne z doświadczeniem życiowym rozumowanie. Stąd też ustalona okoliczność ponoszenia przez powódkę kosztów zakupu leków w łącznej wysokości 100 zł miesięcznie oraz miesięcznego kosztu wizyt u lekarza neurologa w wysokości 75 zł znajduje oparcie w zebranych materiałach dowodowych, tj. opinii biegłego B. S. oraz zeznaniach powódki. Pomimo tego, że biegła neurolog sporządziła swe opinie dwa lata przed wydaniem zaskarżonego wyroku, nie było podstaw do tego, by uznać je za nieaktualne i wykluczające przez to możliwość wyprowadzenia z nich prawidłowych ustaleń dotyczących stanu zdrowia powódki w kontekście ponoszonych przez nią kosztów leczenia. Tym samym trafnie Sąd Okręgowy uznał, że powódka dowiodła wydatków w tym zakresie, by możliwe było ujęcie ich w ramach zasądzonej renty.

Zadaniem strony skarżącej, kwestionującej wysokość objętej wyrokiem Sądu I instancji renty, było – zgodnie z rozkładem ciężaru dowodu – przedstawienie dowodów służących wykazaniu okoliczności przeciwnych do tych, które Sąd ten uznał za udowodnione na podstawie materiału procesowego sprawy. Skarżący nie przedstawił jednak żadnych środków dowodowych, ani nie zgłosił stosownych wniosków, zwłaszcza o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego, umożliwiających wykazanie, że stan zdrowia powódki uległ poprawie do tego stopnia, że aktualny zakup leków dla powódki nie wiąże się już z wydatkiem opiewającym na łączną kwotę 100 zł miesięcznie, zaś konieczność wizyt u neurologa jest ograniczona w swej częstotliwości, bądź jest tańsza od wskazanej przez powódkę.

Zarzut odnoszący się do obrazu prawa procesowego, jawi się zatem jako bezzasadny i świadczący o dezaprobachie stanu faktycznego ustalonego na podstawie zgromadzonego przez Sąd I instancji materiału dowodowego tylko z tej przyczyny, że nie wspiera on stanowiska skarżącego o ustaniu zwiększonych potrzeb powódki w rozmiarze uzasadniającym zapłatę na jej rzecz comiesięcznej renty w wysokości 175 zł. Ze względu na to, że skarżący nie dostarczył Sądowi Okręgowemu, ani na obecnym etapie postępowania Sądowi Apelacyjnemu, dowodów przeciwnych do tych, jakie stały się źródłem ustaleń faktycznych w sprawie, nie zachodzi możliwość uwzględnienia wniosków apelacji.

Mając również na uwadze, że z powodu nie sprostania wymogom ciężaru dowodu, skarżący nie dowiódł zgłaszanej przez siebie okoliczności poprawy stanu zdrowia powódki, a przede wszystkim jej zakresu, a nadto wpływu tej poprawy na ogólne potrzeby generujące wydatki, nie sposób uznać za zasadny zarzut obrazu art. 316 § 1 k.p.c., skoro Sąd I instancji

w chwili zamknięcia rozprawy dysponował jedynie dowodami, które wskazywały na ponoszenie przez powódkę wydatków na leki i wizyty lekarskie w wysokości 175 zł miesięcznie. Na takich też dowodach Sąd ten oparł swój wyrok i bez znaczenia jest okoliczność, że wśród nich znalazły się opinie biegłego neurologa pochodzące z okresu poprzedzającego o dwa lata wydanie zaskarżonego orzeczenia. Opinie te nie zostały bowiem zaktualizowane z inicjatywy strony mającej w tym interes, tj. skarżącego. Ich walor dowodowy nie został również uprzednio zakwestionowany, podobnie jak w wartość dowodowa zeznań powódki w przedmiotowo istotnej części.

W konsekwencji powyższych uwag jako nietrafny jawi się podniesiony zarzut obrazu prawa materialnego w postaci art. 6 k.c. w zw. art. 444 § 2 k.c. Poprawa stanu zdrowia w toku procesu po wydaniu opinii przez biegłego (...), na jaką powołuje się apelujący, jest nową okolicznością. Choć nie jest pozbawiony racjonalności wniosek, że proces zdrowienia powódki postępuje wraz z upływem czasu i stanowi konsekwencję przebytej przez nią operacji, zgodnie z wymaganiami

procesu cywilnego wymagał dowodu, który nie został przeprowadzony wskutek zaniechania strony skarżącej. Stąd też nie można uznać, że potrzeby powódki w związku

z ponoszeniem kosztów leczenia uległy zmniejszeniu, czy wręcz zostały wyeliminowane, by stosowanie do żądań skarżącego, wyrok w zaskarżonej części mógł ulec zmianie a roszczenie o zasądzenie renty zostało oddalone.

Zakwestionowanie wysokości zasądzonej renty za cały okres wskazany w wyroku bez określenia cezury czasowej, wyznaczającej granicę, od której należałoby rozpatrywać potrzebę ewentualnej korekty objętego apelacją rozstrzygnięcia, nie dostarcza zatem podstaw do zmiany ustalonego stanu faktycznego sprawy, a w rezultacie modyfikacji samego orzeczenia. Niemniej jednak pozwany w razie zmiany stosunków może w każdym czasie – występując ze stosownym powództwem – domagać się zmiany wysokości renty lub czasu jej trwania.

Z tych wszystkich względów Sąd Apelacyjny oddalił przedstawioną apelację, orzekając na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Apelacyjny orzekł

na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., zasadzając od pozwanego na rzecz powódki kwotę 450 zł tytułem zwrotu wynagrodzenia pełnomocnika powódki, wskazanego w § 6 pkt 3 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 2 in principio rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.2013.461 j.t.).